

Oponentský posudek diplomové práce

Diplomant: Veronika Nováková

Téma diplomové práce: Právní úprava *emptio venditio* a její reflexe v platném právu

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.

Diplomantka si ve své práci zvolila téma, které je poměrně široké, neboť kupní smlouva jako taková, jak i diplomantka uvádí, je zřejmě jednou z hlediska právní úpravy a její šíře nejrozpracovanější a snad také nejčtenější smlouvou. Vzhledem k šíři tématu diplomantka zaujala přístup obecnější, tedy postihnout základní rysy celé smlouvy, tedy charakter plnění stran a vzájemné povinnosti. Kouzlo pak tkví právě v porovnání těchto fundamentálních charakteristik smlouvy v římském právu a v právu současném. Stejně tak se nabízel také přístup užší, kdy každá z kapitol, jimž se diplomantka věnuje, by mohla sama být tématem diplomové práce s tím, že tehdy by diplomantka koncentrovala svoji pozornost na zevrubnou analýsu již toho určitého dílčího aspektu kupní smlouvy. Vzhledem ke komparatistické povaze však není první přístup, tedy přístup, který diplomantka zvolila, o nic méně hoděn ocenění. Navíc vzhledem k charakteru a východiskům současného soukromého práva se pak takováto kritická komparace více než nabízí. Na druhou stranu ve čtenáři tento přístup vyvolává dojem, že by se o každé kapitole chtěl dozvědět více, což ovšem v rozsahu není možno.

Po formální stránce nelze mít vůči předložené diplomové práci námitek. Práce obsahuje 90 stran textu, jehož tvrzení jsou podložena přesně 239 poznámkami pod čarou. Práce rovněž obsahuje samostatný seznam použité literatury a pramenů, který obsahuje 87 položek, přičemž tento seznam je vhodně roztržiděn. Nutno také upozornit, že seznam obsahuje zhruba 14 položek cizojazyčných zdrojů, a to nejen v angličtině. Bez nejmenších pochyb je vidět, že diplomantka si dala velkou práci s hledáním zdrojů a našla jich nemalé množství, které více než odpovídá tomu, co lze očekávat v rámci tvorby diplomové práce.

Stylistická stránka práce rovněž nevykazuje závažnějších vad, ba naopak se jedná o práci po této stránce vynikající. Je možno všimnout si toliko několika málo drobností,

např. na str. 1 „...římskoprávní institut, jež...“, na str. 42 „... pro předmět koupě a prodeje určeného...“, v pozn. 20 chybí odsazení, v pozn. 71 „... leiden, ...“. Diplomantka se velmi dobře vyhnula časté chybě, a to používání „ich-formy“ v odborném textu, a to s jednou výjimkou – v pozn. 132. Obecně je nutné upozornit ještě na dvě věci – jednak je stylisticky čistější, pokud latinský pojem uvedený v kursivě (což je zcela správně) je obklopen závorkou, navazuje za ním čárka či číslo poznámky pod čarou, aby tyto další znaky mimo samotný pojem již kursivou psány nebyly (např. str. 4). Druhou věcí, která si zaslouží upozornění, je skloňování osobního jména Marcus Tullius Cicero na str. 1, 7 a 90. Koncovka „-us“ je v obou případech skutečně koncovkou, tedy v češtině je nutno tato jména skloňovat bez této koncovky (podobě jako v jiných jazycích s nominativní koncovkou – např. jméno „Sigurður“ je v českém genitivu sg. „Sigurða“). A rovněž Cicero se v češtině skloňuje i s „n“ v kořeni, tedy v genitivu sg. „Cicerona“ nebo se hovoří o „Ciceronově textu“ atp. Všechny tyto výtky jsou však velice marginální a práce je jinak až s podivem prosta překlepů a různých stylistických nedostatků, z čehož je vidět, jakou si diplomantka dala s textem práci a jakou jemu věnovala pečlivost.

Co se týče další specifické oblasti vědecké práce, tedy tvorby referencí (citačí a odkazů) vlastního textu, tak tyto jsou udělány v zásadě poctivě se snahou o řádné citování zdrojů. Diplomantka pro své závěry shromáždila skutečně široké množství zdrojů, a to včetně relevantních pasáží pramenů, což je nutno ocenit. Navíc s těmito prameny pracuje zcela *lege artis*. Jednou zcela marginální výtkou, která zřejmě technickým nedopatřením vznikla je absence čárky mezi příjmením a křestním jménem prof. Heyrovského např. na str. 43 v pozn. 154 a na obdobných místech. Je nutno ještě upozornit na citace odborných článků či kapitol v monografii, kde mnohdy chybí samotný název těchto sborníků či kapitol v monografiích, což velice případně ztěžuje vyhledání tohoto jinak řádně citovaného zdroje (např. str. 11 pozn. 28, str. 13 pozn. 32).

V samotném textu práce je možno se setkat s několika zavádějícími či nešikovnými formulacemi. Kupříkladu na str. 6 se píše o „objevu peněz“, ale vzhledem ke kontextu by snad, abychom vyloučili jejich objevení někde ze skrytosti, lépe hovořit o vynálezu (což také není nijak elegantní) či snad ještě lépe o zavedení. Na str. 38 diplomantka tvrdí, že převzetí zakládalo odpovědnost za vis maior kupujícího, což je v jiných částech textu nemálo rozporováno. Konečně si diplomantka v jistém smyslu na str. 39 odporuje, když hovoří o sporu právníků o tom, zdali nebezpečí přechází v okamžiku

konsensu nebo předání a hned níže uvádí, že se shodují na okamžiku uzavření perfektní smlouvy. Toto je jistě tvrzení, které by si zasloužilo komentář či vysvětlení.

Jako do jisté míry provokativní v nejlepším smyslu slova může být jednak diplomantčino tvrzení na str. 8 o požadavku císaře Konstantina na písemnou formu kupní smlouvy. To si jistě žádá určité vysvětlení, neboť jen stěží je možno si představit plnou písemnou formu jednak v době, kdy mnoho lidí číst ani psát neumí, navíc v tak jednoduchých situacích, jako je nákup potravin atp. Druhým místem, které nastoluje zajímavou otázku, je tvrzení na str. 19, kdy diplomantka hovoří o neplatnosti smlouvy kupní a následně připouští možnost žalovat *actione empti*. Logika současného myšlení v tomto vidí rozpor, avšak prameny mohou hovořit zcela jiným hlasem.

Celkově lze v práci vysledovat dva velké tematické celky – jeden věnovaný historii, kde je probráno římské právo, druhý věnovaný soudobému soukromému právu a jeho teorii, kdy obě dvě části jsou zpracovány jak rozsahově, tak kvalitativně na obdobné úrovni. Rovněž samotné členění práce je logické a struktura odpovídá samotnému tématu. Je otázkou, zdali nebylo možná jednodušší a pro komparatistický přístup příznivější resignovat na dvě základní kapitoly a komparaci provádět přímo v oněch dílčích otázkách a podle toho i stavět strukturu práce (koneckonců v textu věnovanému soudobému právu tak často i diplomantka činí), ale zde je volba jistě autorskou licencí a zvolená metoda jistě není špatná. Diplomantka ve své práci rovněž naplňuje to, co je očekáváno od úvodu a závěru práce, kdy s těmito částmi textu pracuje tak, jak se na odborný text žádá. Jen jako perličku je nutno ocenit jednak diplomantčino upozornění na významnou roli žalob v římském právu a vlastně podobně významnou roli judikatury (ale též jurisprudence) v právu současném.

Závěrem je nutno konstatovat, že předkládaná práce, ač oponentův úkol je být kritický vůči předkládanému textu, si výraznější kritiku nezaslouží. Studentka jednoznačně projevila svoji schopnost nejen tvorby odborného právního textu, ale především kritického myšlení a kritické práce se zdroji. A vedle toho také nemalou orientaci jak v oboru právě římského, tak také v oboru práva občanského.

V návaznosti na výše uvedené jako témata k diskusi v rámci obhajoby diplomové práce navrhuji:

Specifika prodeje závodu a obdobné situace v římském právu.

Custodia a casus maior – hranice odpovědnosti stran kupní smlouvy římském právu a řešení ekvivalentních situací v právu současném.

Na základě všeho výše uvedeného tedy doporučuji uvedenou diplomovou práci k ústní obhajobě s navrhovaným hodnocením „výborně“ a po řádném složení všech dalších studijních povinností doporučuji udělit diplomantce titul magistr Západočeské University.

V Hýskově 11. května A.D. 2021

JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.